

PROCJENA UTJECAJA TRENUTAČOG GOSPODARENJA KRUTIM OTPADOM NA DEPONIJU U BANALUCI SA PREPORUKAMA ZA DALJNI RAD U CILJU SMANJENJA UTJECAJA NA OKOLIŠ

*mr.sc. Draženko Bjelić, prof.dr. Ljiljanja Vukić, prof.dr. Anđelka N. Mihajlov,
mr.sc. Dragana Nešković- Markić, mr.sc. Željka Šobot-Pešić
e-mail: drazen_bj@yahoo.com*

SADRŽAJ

- Uvod
- Metodologija
- Rezultati i diskusija
- Zaključak

UVOD

- Položaj deponija
- Trenutni način gospodarenja otpadom na deponiju
- LCA-life cycle assessment
- Primjena LCA u gospodarenju otpadom

METODOLOGIJA

- Cilj rada
- EASETECH model (eng. *Environmental Assessment System for Environmental TECHNOlogies*).
- Funkcionalna jedinica
- Kategorije utjecaja:
  1. Standardne kategorije utjecaja su:
    - globalno zagrijavanje - GW,
    - acidifikacija - AC,
    - nastanak fotohemijskog ozona - POF i
    - obogaćivanje nutrijentima - NE

2. Toksične kategorije utjecaja su:

- toksičnost na čovjeka putem zraka - HT_a),
- toksičnost na čovjeka putem vode – HT_w) i
- ekotoksičnost vode hronična - ET_{wc}

Kategorije utjecaja	Jedinica	Skala	Normalizirana referenca
Globalno zagrijavanje GW	kg CO ₂ -eq.	Globalno	8700
Acidifikacija AC	kg SO ₂ -eq.	Regionalno	74
Nastanak fotohemijskog ozona POF	kg C ₂ H ₄ -eq.	Regionalno	25
Obogaćenje nutrijentima NE	kg NO ₃ ⁻ -eq.	Regionalno	119
Toksičnost na čovjeka, zrak HT_a	m ³ vazduh	Regionalno	2090000000
Toksičnost na čovjeka, voda HT_w	m ³ vode	Regionalno	179 000
Ekotoksičnost, voda hronična ET_{wc}	m ³ voda	Regionalno	352 000

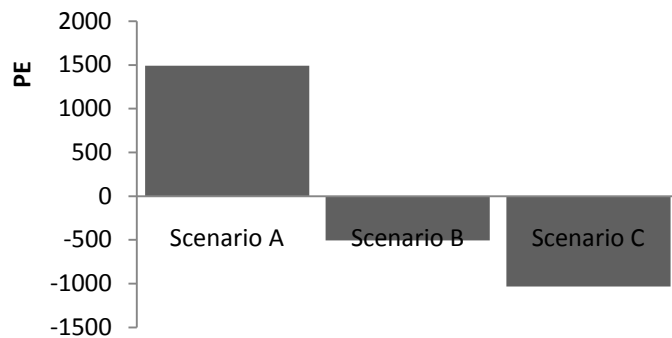
SCENARIJI

- Scenarij A (trenutačno stanje)
  - sanitarna kasetna
  - sakupljanje i pročišćavanje procjednih voda
  - ne postoji tretman deponijskog plina
- Scenarij B
  - isto kao i Scenarij A + sakupljanje i spaljivanje plina na baklji
- Scenarij C
  - izdvajanje korisnih komponenti iz otpada(papir, plastika i staklo)

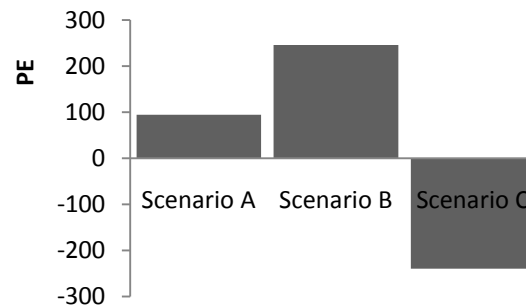
REZULTATI I DISKUSIJA

standardne kategorije utjecaja

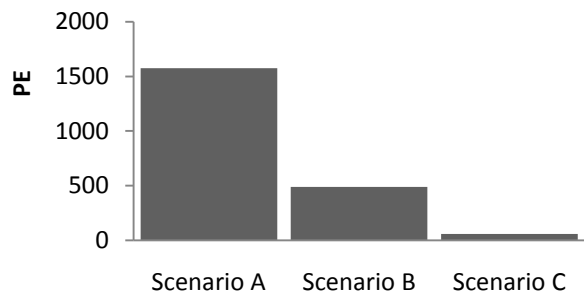
Globalno zatopljanje (GW)

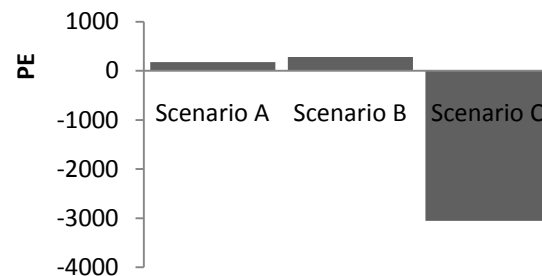
Acidifikacija (AC)

Formiranje fotokemijskog ozona (POF)

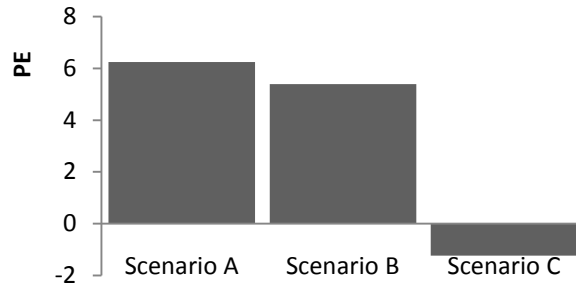
Obogaćivanje nutrijentima(NE)

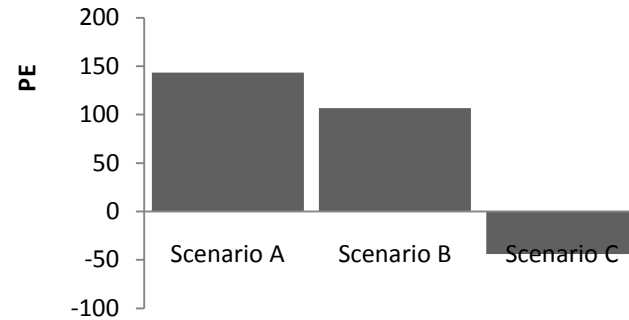
REZULTATI I DISKUSIJA

toksične kategorije utjecaja

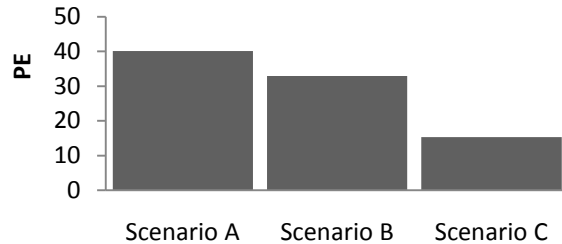
Toksičnost na čovjeka putem zraka (HTa)

Toksičnost na čovjeka putem vode (HTw)

Ekotoksičnost, voda kronično (ETwc)

- Na acidifikaciju utiču parametri SO_2 , NO_x , NH_3 , H_2S i HCl , značajan je i uticaj spaljivanja plina na baklji. Negativna vrijednost za Scenarij C je doprinos reciklaže.
- Na GW najveći uticaj ima Scenarij A (emisija metana i oksidacija na površini), dok Scenariji B i C imaju neg. vrijednosti
- Na POF najveći uticaj imaju VOC, CO i metan
- NE ima negativne vrijednosti za Scenarij C. Veći je NE kod Scenarija B uslijed spaljivanja plina na baklji (104 PE), tj. NO_2 i NO_x
- Na HTw u Scenariju A i B utiču procesi: oksidacija plina na površini deponija, nesakupljene procjedne vode koje se ispuštaju u površinske i podzemne vode, te izgradnja i upravljanje deponijom
- Od parametara je Hg
- Na potencijal ETwc u Scenarijima A i B najviše imaju procesi tretmana procjednih deponijskih voda i ispuštanje procjednih voda u okoliš, te doprinos sljedećih komponenti: Cd, Cu, Zn i fenoli.
- HTa ima negativnu vrijednost za Scenarij C, dok Scenariji A i B imaju pozitivne vrijednosti. Najveći uticaj imaju procesi oksidacije na površini deponija, a komponente koje imaju najveći udio su NO_x , Cd(u zraku), te benzen

ZAKLJUČAK

- Trenutačni način postupanja sa otpadom ima najveći uticaj u standardnim kategorijama GW i POF i za toksične kategorije HT_a , HT_w i ETwc
- Na povećanje GW i POF najveći utjecaj ima nesakupljeni metan i oksidacija deponijskih plinova na površini deponija
- sakupljanjem i spaljivanjem deponijskih plinova na baklji znatno smanjuje utjecaj na okoliš
- Scenarij C je povoljniji za okoliš nego prva dva

HVALA!

e-mail: drazen_bj@yahoo.com